

Fodovoni

Maart 2026 - Nummer 41

Dorpsgenoten

De eerste mooie lentedag hebben we al gevoeld, het was een tuin- en terrasjesdag. De sneeuwkllokjes en de krokussen kleuren de tuinen en bermen.

Het voorjaar barst ook los in deze Fodovoni. Na de winterse activiteiten gaat er van alles gebeuren in en om het dorpshuis. De affiches met activiteiten knallen eruit.

De redactie is bezig met een nieuw opmaakprogramma. Misschien kunt u dat al zien aan de kwaliteit van de afgedrukte foto's. We houden u op de hoogte.

Veel leesplezier!

Colofon

Kopij aanleveren voor de 20ste van de even maanden
De Fodovoni komt uit in de eerste week van de oneven maanden

Bij voorkeur in Word
Aanleveren in Verdana 11

De redactie plaatst foto's met toestemming en houdt zich te allen tijde het recht voor om artikelen niet te plaatsen

De Fodovoni verschijnt ook op www.fochteloo.nl

Foto cover:
Moniek Rozemeijer

Redactie:
Betty Boersma
Nelle Raaphorst
Arjen de Wit

fodovoni@gmail.com

www.fochteloo.nl - Arjen de Wit

Dorpsbelang Fochteloo

Voorzitter:
Hennie Duin
Penningmeester:
Arnold Kok 0516-588341
Secretaris:
Henk Wieland 06-20884922
Petra van Rozen 0516-588201
Bestuurslid:
Sietse Derks

Dorpshuis 'Et Legien'
0516-588588
etlegien@fochteloo.nl

Agenda en reserveringen
06 30073808

Contactpersoon vrijwilligers:
Janny Jansen 06 29203560

Beheercommissie:
Rinus Liekelema Eddy Bergsma
Arnold Kok Janny Jansen
Marga Veenstra Aline v. Harten
Tessa Bonnema

Technische commissie:
Evert Blauw 0516-588418

Beste dorpsgenoten

Bij het uitkomen van deze editie is de laatste dorpswinteravond achter de rug. Het kan bijna niet anders of wij hebben kunnen genieten van oude foto's en kaarten van Fochteloo. Henk Wieland, amateurhistoricus heeft over de historie van Fochteloo verteld. Henk is al maanden druk in de weer met het inventariseren van het Dorpsbelang archief. Hier zijn wij blij mee want het was hoognodig.

Deze dorpswinteravonden zijn door ons georganiseerd naar aanleiding van de brainstormavond van 23 juli 2024. Een avond waar we met veel aanwezigen hebben bekeken of er animo is om het dorpshuis nieuw leven in te blazen en zo ja, op welke manier dat dan wenselijk is. Veel is er opgepakt na deze avond. We kunnen weer genieten van toneel en de activiteitencommissie organiseert veel activiteiten voor jong en oud. De Beheercommissie heeft het druk om alles in goede banen te leiden. De vrijwilligers hoeven zich niet te vervelen. Het dorp kan niet zonder deze vrijwilligers.

Een winterseizoen met afwisseling in activiteiten en sfeer. Van niet-chemische gewasbescherming, zingende badmutsen, de rauwe tonen van de blues en tot slot een kijkje in de historie van Fochteloo. Voor het eerst een blues middag in het dorpshuis. Williamstown zorgden voor een genoeglijke sfeer. Nog eens een blues middag te organiseren is zeker de moeite waard.

Wanneer je aan organiseren denkt kom je automatisch bij de organisatie dorpsfeest 11, 12 en 13 september. Vanaf oktober is de feestcommissie met het programma bezig. Hier weer veel inzet van vrijwilligers om mee te denken, uit te werken om te komen tot een mooi programma. En dat gaat het worden. In het bijzonder met de terugkeer van de optocht op zaterdagmorgen. Blij is het dorpsbelang met het duovoorzitterschap van Ludserd Cats en Hennie Duin. Hiermee creëer je een betere verdeling waardoor de kans op overbelasting afneemt. Samen de kar trekken. In deze Fodovoni vindt u een uitgebreider verslag, waarin de duo-voorzitters vertellen over de voortgang van de feestcommissie.

De zorgen over de toename van het gemotoriseerde verkeer op de weg door Fochteloo zijn nog steeds aan de orde. Dorpsbelang, dat voorstander is van een gebiedsprocesaanpak, heeft dit schriftelijk kenbaar gemaakt bij de Provincie, de Gemeente en Wetterskip Fryslân. Dit gebeurde naar aanleiding van het gesprek met wethouder Edema over de weg Fochtelooërveen. Waarbij zij aangaf dat een breder gebiedsproces bij de provincie Fryslân ligt.

Meer duidelijkheid volgt na de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart a.s. De verwachting is dat de nieuwe gemeenteraad in mei een besluit kan nemen. Een besluit over de definitieve inrichting en toekomst van de weg door het Fochtelooërveen.

In het kader van de gemeenteraadsverkiezingen nodigen we u graag uit voor een Politiek Café op dinsdagavond 10 maart a.s. in dorpshuis 'Et Legien'. Dorpsbelang organiseert deze avond met spreekstalmeester Wim Plekkenpol en de lijsttrekkers. Wij hopen op uw aanwezigheid voor een inspirerende avond!

Het verduurzamen van het dorpshuis is nog steeds gaande. Henk Ploeg verzet hiervoor veel werk en houdt zich momenteel bezig met het indienen van aanvragen bij diverse fondsen. Ondertussen loopt er een proef met een tweedehands airco in de foyer. Tijdens de algemene ledenvergadering zal Henk ons bijpraten over de resultaten hiervan en de status van de subsidieaanvragen.

De jaarcijfers 2025 zijn in concept klaar en de begroting 2026 is besproken. De Beheercommissie heeft hierin een belangrijke bijdrage met name de inkomsten en uitgaven voor het dorpshuis. Onze penningmeester Arnold heeft samen met Rinus er veel tijd ingestoken. Op de algemene ledenvergadering is de uitleg van de jaarrekening en begroting. Een terug- en vooruitblik waardoor u als lid inzicht krijgt hoe het was en wat de toekomstplannen zijn.

Verheugd is het bestuur met de versterking van Hessel Korpershoek en afgelopen januari is ook Eddy Bergsma aangeschoven. Hessel en Eddy draaien alvast mee om kennis te maken, en moeten formeel worden bekrachtigd door u als leden bij de aanstaande algemene ledenvergadering.

Noteer alvast de datum van de algemene ledenvergadering in uw agenda: donderdagavond 16 april a.s. De definitieve agenda voor de ledenvergadering is nog niet klaar. Wij hopen u daarover vroegtijdig te informeren. Hetzij via post, per mail, via website of de dorpsapp.

Mededeling

Na ruim 40 jaar gewerkt te hebben bij de politie, waarvan meer dan 15 jaar als wijkagent voor de zuidelijke dorpen van de gemeente Ooststellingwerf, is op donderdag 26 maart mijn laatste werkdag aangebroken.

Vanaf die datum ga ik met vervroegd pensioen.

Op het moment van dit schrijven is er nog geen opvolger voor mij bekend.

Ik wens jullie het allerbeste en pas goed op elkaar.

Uw wijkagent,

Geert Bos

Het is weer zover: het dorpsfeest van Fochteloo komt eraan!

Op **11, 12 en 13 september** staat het dorp in het teken van **Kermis**. Eén en al gezelligheid, ontmoeting en samen feestvieren.

Drie dagen lang is er voor jong en oud van alles te beleven — van activiteiten overdag tot muziek en feest in de avond.

Op **vrijdagmiddag** starten we met de Trekkerbehendigheid. **'s Avonds** belooft het een geweldige feestavond te worden met **De Feestdirecteuren Pubquiz Show** en Afterparty met DJ Pascal, bekend van de Zwarte Cross.

Zaterdagochtend is er de optocht met als thema **Kermis**, gevolgd door een gezellige **spelletjesmiddag** voor jong en oud.

In de **avond** zorgt de band **Orange River** voor een spetterend optreden.

We sluiten het dorpsfeest af op **zondagmiddag** met de traditionele **dorpsbarbecue** en de prijsuitreiking.

De grote lijnen zijn nu bekend. De komende tijd staat in het teken van afstemming en organisatie, zoals de verzekering en de financiële zaken o.a. om het feest mogelijk te maken.

De opbouw van de tent start op woensdag, gevolgd door de inrichting van het feestterrein. Daarnaast zijn we op zoek naar **vrijwilligers** voor onder andere de opbouw, bardiensten, pubquiz, optocht, spelletjes en allerlei andere klusjes.

Wil je helpen? **Meld je dan aan bij Wilma Taekema** via 06-43007078.

Het dorpsfeest is dé gelegenheid om elkaar te ontmoeten, samen te lachen en de saamhorigheid van Fochteloo te vieren. Met hulp van vrijwilligers en sponsors maken we er opnieuw een prachtig weekend van waar nog lang over nagepraat zal worden.

We hopen iedereen te zien op het dorpsfeest in Fochteloo!

De feestcommissie

Politiek Café Fochteloo

**JOUW STEM.
JOUW GEMEENTE.
JOUW DEBAT.**

Niet altijd met politiek bezig?

Juist dan is dit dé kans om op een laagdrempelige manier te horen wat er speelt in onze gemeente. Heldere standpunten, geen moeilijke taal.

In aanloop naar de verkiezingen gaan de lijsttrekkers met elkaar in debat over thema's die ons allemaal raken. Het gesprek staat onder leiding van Wim Plekkenpol. Na afloop is er ruimte voor jouw vragen.

Dorpshuis Et Legien
dinsdag 10 maart
Inloop 19:00 | Debat 19:30

Jouw aanwezigheid maakt het verschil

Wie wonen er in Fochteloo en omgeving? (afl. 32)

Sander van der Heide en Wilma Taekema met Jasmijn en Sven

Onderweg naar de afspraak rijd ik langs twee van de drie Van der Heides die Fochteloo rijk is. Jawel, familie van elkaar. Vader Herman en moeder Anneke wonen in de oude schoolmeesterswoning aan het Zuideinde, broer Niels woont even verderop en nog wat verder wonen Sander en Wilma met hun kinderen Jasmijn en Sven.

Sander is geboren in Oosterwolde en verhuisde op zijn 12de naar Fochteloo. Zijn ouders hadden de woning van meester Sipkes gekocht. Hij herinnert zich de advertentie met foto in de Nieuwe Ooststellingwerper. Een vrijstaand huis! Zijn vader had gezegd dat hij 'om zijn eigen huis heen wilde kunnen lopen.' Inmiddels hebben de beide zonen van Herman en Anneke dat ook bereikt in Fochteloo.

Vlak na de verhuizing ging Sander naar de brugklas van het Stellingwerfcollege. Hij vond het maar niks want hij moest ineens een pokkeneind fietsen. Nu verzucht hij dat het achteraf best mee viel. 'Het was maar een kwartiertje.' De geschiedenis herhaalt zich want zoon Sven fietst nu naar het Stellingwerfcollege en Sander hoort zijn geklaag glimlachend aan. Maar Sven is 16 geworden en dan komt de scooter om de hoek kijken.

Wilma Taekema woonde in Drachten en deed na de vmbo de mbo-opleiding verzorgende ig (individuele gezondheidszorg) aan de Friese Poort. Ze vertelt hoe ze Sander heeft leren kennen. 'Ik zat bij Islande uit Donkerbroek in de klas en was net 17 jaar. We verveelden ons op school en toen kwam Islande op het idee dat we via mijn mobieltje wel wat vrienden van haar konden bellen, gewoon om even te plagen. Even bellen en dan gauw ophangen.

Deze jongens waren vrienden van Jarno Broekhuis die toen met zijn ouders in Fochteloo woonden en verkering had met Islande. (ze zijn nog steeds samen).

Wij hebben toen een aantal nummers gebeld maar niemand nam op.

's Avonds reageerde

Sander, die destijds 20 jaar was, wel op de gemiste oproep met een sms'je: 'He, je had gebeld en ken ik jou?' Zo raakten wij aan de praat via sms voor een aantal weken. Ik vertelde dat natuurlijk aan Islande en toen vroeg ze mij op 12 februari 2000 mee naar een valentijnsfeestje bij Tjeerd in de kroeg. Ze wou mij wel koppelen aan Sander, ze had eventueel ook wel andere opties mocht het niet slagen. Aan Sander vertelde ik via sms dat ik met Islande mee zou komen naar het feestje in de kroeg en zo zag ik die avond op het

feestje Sander voor het eerst. Sinds die avond is het 'aan'.

Sander heeft goede herinneringen aan het opgroeien in Fochteloo. Hij voetbalde bij FC Fochteloo en is na 30 jaar nog steeds lid. Er was een grote groep jeugd, nou ja, jeugd, van 16 tot 26 jaar, die samen optrok. Ze voetbalden niet alleen maar gingen ook gezamenlijk uit. Naar Pruijm, naar De Bult of waar er ook maar een (tent)feest was. 'Verzamelen bij Tjeerd in 't Korhoen en dan weg!'

Wilma kwam in hun verkeringstijd vaak met de bus naar Fochteloo om tijd door te brengen met Sander. Als hij moest voetballen ging ze mee naar wedstrijden en trainingsavonden waar ze het gezellig had met de andere meiden die ook bij hun vriend kwamen kijken. Alleen van kijken was geen sprake omdat ze het te druk hadden met kletsen. Ze heeft nog even in het damesteam gezeten. 'Dat team was van tijdelijke aard omdat we met een damesteam aan een kroegenvoetbaltoernooi meededen. We speelden toen voor 't Korhoen. Na dit toernooi zijn we allemaal gestopt met voetbal.'

In 2003 gaan ze samenwonen in Oosterwolde. Ze heeft de opleiding afgerond en aansluitend op haar stageplaats een werkplek aangeboden gekregen bij Stellinghaven in Oosterwolde. Na haar tijd in Stellinghaven heeft ze 20 jaar bij ZuidOostZorg gewerkt waarvan 10 jaar in Bertilla in Drachten en 10 jaar in de thuiszorg in Oosterwolde. Sinds een dik jaar werkt ze nu voor Lianté, ook in de thuiszorg.

Ze houdt van het werk, van de gesprekken met de mensen die haar zorg nodig hebben en het verlichting geven aan mensen die het zwaar hebben. Het kostte haar afgelopen januari wel moeite om met die hevige sneeuwval mensen te moeten afbellen.

Sander is na de havo naar het hbo gegaan. Hij volgde de opleiding management economie en rechten (mer). Hij had al gauw door dat het niets voor hem was. 'Zo saai, zulke droge stof!' Hij ging weer thuis wonen maar moest van zijn ouders aan het werk. De vader van zijn vriend Martijn Bloem verbouwde woningen in Groningen en daar kon hij terecht. Dat beviel een stuk beter en samen met Martijn zijn ze in april 2000 voor zichzelf begonnen met het bedrijf Marsan. Ze hebben heel wat klussen in en om Fochteloo gedaan. In goed overleg

is Martijn na 15 jaar verder gegaan met het bedrijf en is Sander voor zichzelf begonnen. Zijn bedrijf heet Betonlook XL. Hij maakt met een 'soort stucspul' wanden en vloeren van badkamers en keukens waterdicht. Hij werkt met allerlei kleuren en structuren. Bij het kant en klaar maken van die ruimtes huurt hij vaak andere vakmensen in om zo een afgerond 'product' te leveren. Dat doet hij nu al weer 11 jaar met veel plezier.

In de jaren dat Sander en Wilma in Oosterwolde woonden bleven zij verbonden met Fochteloo. Sander bleef voetballen en ze waren nog steeds te vinden bij Tjeerd in de kroeg waar ze hun vrienden troffen. Hierdoor ontstond de wens om ook in Fochteloo te gaan wonen. Wilma was eerst niet zo enthousiast (te stil en te rustig) maar na er een poosje over nagedacht te hebben deelde ze die wens met Sander. Na 17 jaar Oosterwolde en een zoektocht van 2 jaar kregen zij in november 2019 de sleutel van Zuideinde 35.

De plek was meteen ideaal. Het huis wat minder. De vorige bewoonster ging er bij het afscheid vanuit dat ze 'misschien wel iets zouden verbouwen.' Nou, dat was zachtjes uitgedrukt. Ze hebben 7 maanden lang 7 dagen per week aan het huis verbouwd. Werkelijk alles is eruit gehaald. Ze hadden de mazzel dat beide vaders net met pensioen waren en verstand hadden van verbouwen. Alleen de muren stonden nog overeind. Maar nu is het

een heerlijk huis naar hun eigen wensen. Achteraf gezien was het best een zware tijd. Maar dan komt toch weer de charme van het wonen in een dorp te pas. 'Oh, moet je dat doen? Ik weet wel iemand met een shovel, een kraan of een motorzaag.' Wilma heeft ooit eens een keer mensen die in het huis geboren waren rondgeleid. Niets herkenden ze, nou niets? 'Ja, de sleutel van de meterkast en de geur van de kelder.'

Wilma voelt zich er thuis. Haar werk is in de buurt en ze is lid geworden van de activiteitencommissie. Samen met stel andere vrouwen leuke dingen bedenken voor de kinderen en voor de inwoners van het dorp. Ze merken ook dat het leuk is om de zaal van het dorps huis weer vol te zien stromen als er weer iets georganiseerd wordt.

Beide kinderen wonen nog thuis. Als ik vraag wat ze doen en hoe oud ze zijn staat Sander op vraagt of ik nog een kopje koffie wil en zegt achteloos tegen Wilma: 'ik doe de koffie, doe jij het kinderverhaal maar.' We schieten in de lach, het klinkt zo ongelooflijk ouderwets alsof de rolverdeling helemaal vaststaat. 'Gelukkig niet.' roepen ze allebei. Maar dan komt Jasmijn binnen uit haar werk, ze werkt net als haar moeder in de zorg en Sven heeft die avond in het hok aan zijn scooter gewerkt. Zijn ouders kijken blij op als ze het geluid van een draaiende motor horen. Even later komt Sven met zwarte en naar smeer ruikende handen glunderend binnen. 'Hij doet het!' Hoezo rolbevestigend? We kijken elkaar aan.

Sander en Wilma roepen: 'Het is niet wat het lijkt!'

In het dorps huis van Ravenswoud
wordt op donderdagavond 19 maart a.s.
de film "Turfgrovers in het Fochteloërveen" vertoond
gemaakt door Rinze Oenema uit Haulerwijk.

***De turfgravers
van het
Fochteloërveen***

1ste Paasdag

PAASVUUR FOCHTELOO

Ontbranding 19:30

Met muziek van

DJ FRITS

*De dranken staan weer koud
en de broodjes hamburgers warm!*

Locatie: OP DE VOGELRIJD

Sterren boven Fochtelloo.

Onze zon is de meest dicht bijstaande ster boven Fochtelloo, want ook onze zon is gewoon een ster. Een van de 200 tot 400 miljard sterren in de Melkweg. 'Gewoon' omdat onze ster maar een kleintje is, een gele dwerg, maar juist daarom bij uitstek geschikt om leven te kunnen dragen. Er zijn ook enorme joekels, zoals Rigel in sterrenbeeld Orion.

Ook de gordelsterren in dit sterrenbeeld horen daarbij. Dat zijn eigenlijk 'kansloze' sterren om leven voort te brengen. Rigel bijvoorbeeld is tachtig keer groter dan onze zon en is, schrik niet, 120.000 maal zo helder. Om een levendragende planeet voort te brengen zou die planeet een baan moeten schrijven die gelijk is aan die van Pluto. Voorbeeldje? De Aarde draait gemiddeld op honderdvijftig miljoen kilometer afstand rond de zon. Pluto's gemiddelde baan rond de zon is bijna zes miljard kilometer.

Drieëndertig keer zo ver als het rondje wat de Aarde draait.

Maar dan nog. Sterren zoals Rigel verbruiken hun energie supersnel. Veel ouder dan tien, misschien twintig miljoen jaar worden ze niet en dat is niet genoeg om leven te scheppen. Blij met onze zon dus, want die is wel klein, maar heeft een enorm lang bestaan. Een bestaan wat wel dynamisch is.

Om de warmte te genereren die we nodig hebben fuseert de zon waterstof wat wordt omgezet in helium. Per seconde wordt tussen de vier en zes miljoen ton waterstof omgezet tot helium. De temperaturen die daarbij vrij komen zijn zo hoog dat er delen loskomen en de ruimte in worden geslingerd, zogenaamde zonnewinden. Een deel van die deeltjes komt ook op de Aarde terecht. Dit kunnen we in ons land soms terug zien als het "Noorderlicht". Maar, het Noorderlicht zie je niet zomaar. Je hebt namelijk drie groepen verschillende deeltjes nodig. Eerst de neutrale deeltjes in onze eigen atmosfeer. Dan komt het tweede deel, de magnetosfeer ruim buiten onze atmosfeer.

Onze Aarde is met zijn noord en zuidpool eigenlijk een enorme magneet. In de magnetosfeer hebben alle deeltjes een elektrische lading. De magnetosfeer zelf werkt als een beschermende hoed om de Aarde. Die hoed is ruim boven de evenaar, maar krap rond de polen. Daarom is het noorderlicht ook heel vaak rond de polen te zien. Onze zon heeft rond de elf jaar een wat roerige periode met veel zonneactiviteit, de zonnewinden, waardoor ook hier meer kans is om het noorderlicht te

zien. Die zonnedeeltjes komen met een snelheid van vier tot achthonderd kilometer per seconde naar ons toe. Die drie verschillende deeltjes botsen op elkaar waardoor een magnetische reactie ontstaat. Tot dan zien we niet zoveel maar door de botsing krijgen de deeltjes heel even een elektrische lading waarna ze weer neutraal worden. Daarbij geven ze een foton af. Een foton is een elementair deeltje dat de kleinste eenheid licht vormt. Door de botsing en het ontstaan van de foton zien we uiteindelijk het Noorderlicht. De kleur wat we

zien is weer afhankelijk van de deeltjes en de snelheid van de botsing. Wij zien het best groene kleuren, maar het groene Noorderlicht heeft een hoog energieniveau waardoor we dit maar kort zien. Vaak per foton minder dan een seconde. Het rode licht zien we minder goed, maar heeft een bestaan van soms meer dan honderd seconde. Verwacht wordt dat er aankomende tijd nog vaker Noorderlicht boven Fochtelloo te zien is. Ga eens vaker kijken om te genieten van dit hemels spektakel.

PAAS STUKJE MAKEN

In samenwerking met Pand 4 gaan we Donderdag 26 maart een paasstukje maken.

Kosten 25,- Euro.

Start: 19:00

Geef je gauw op, plus/minus 25 opgaven.

Opgeven bij
Hanneke
0627226594

Meer tussen hemel en eerde

Vergees, ommenocht
Geft de netuur mi'j disse

Mooie veergezichten
Disse prachtige locht

Ik vuul diepe bewondering
Veur al dat schoons daarboven

Zo onmetelik en van onschatbere weerde
Ik waan me in een sprokien

Een preensesse uut duzend-en-iene naacht
Ik kiek en kiek, raek niet uutkeken

D'r ontglipt mi'j een diepe zocht
Et liekt zo veur de griep, mar et is zo onberiekber..

Kon ik mar bi'j iene van die voegels op 'e rogge
Mar dan bringt heur gegalp me weeromme

Mit ien klap terogge in de tied
Beter dat ik now niet langer waacht!

En op huus an zette om hierover
Te schrieven en te dichten

Nog een laeste keer kiek ik omhogens
Dan vergeet ik mien verwondering niet

Ik daenke, ja weet now welhaost zeker
D'r is meer tussen hemel en eerde!

PAAS EIEREN ZOEKEN

6 APRIL 10:30

opgeven bij:

Hanneke

0627226594

Waar: Dorpshuis
Fochtelloo

Baltsende Kraanvogels, start van het seizoen

Na honderden jaren broedde er in 2001 een Kraanvogelpaartje in Fryslân, in het Fochtelooërveen.

Het eerste jong kreeg een naam, Tsuru, Japans voor Kraanvogel, afgekort van tanchôzuru. Tsuru, brenger van hoop, wijsheid en een lang leven geluk, alsmede het symbool voor eer en trouw.

In 2023 waren er tien paartjes, niet allemaal succesvol, maar desondanks kozen totaal acht jongen het luchtruim! In 2024 vonden maar liefst elf paartjes het Fochtelooërveen geschikt om te gaan broeden. In 2025, vorig jaar dus, hebben maar vier Kraanvogeljongen het luchtruim kunnen verkennen. Het record van 2024 met tien uitgevlogen jongen werd niet behaald.

Sinds het eerste jonge Kraanvogeltje in 2001, zijn inmiddels al wel 76 jongen vliegvlug geworden in het Fochtelooërveen!

In het voorjaar van 2025 zakte het waterpeil in rap tempo, waardoor veel Kraanvogelpaartjes niet eens aan broeden begonnen, predatie ligt dan op de loer! Kuikens en jongen worden geroofd ... Met de vernatting, waar hard aan gewerkt wordt, zal dit jaar misschien weer beter worden.

Kraanvogels kunnen tot maximaal zo'n 130 centimeter lang worden met een gewicht tot 6,1

kilo en de spanwijdte is tot 240 centimeter. Het zijn daarmee de langste vogels van Nederland.

Sinds 2001 het eerste Nederlandse broedsucces, gaat het goed met de Kraanvogels en verspreiden ze zich over het land. Ook daar brengen ze veel jongen voort (totaal 70 paartjes in 2024, in 2025 al 81). Met totaal 39 kuikens waarvan 20 daadwerkelijk uitgevlogen zijn.

In december stonden er geregeld tot wel honderd Kraanvogels her en der in Fochteloo geweldig schouwspel.

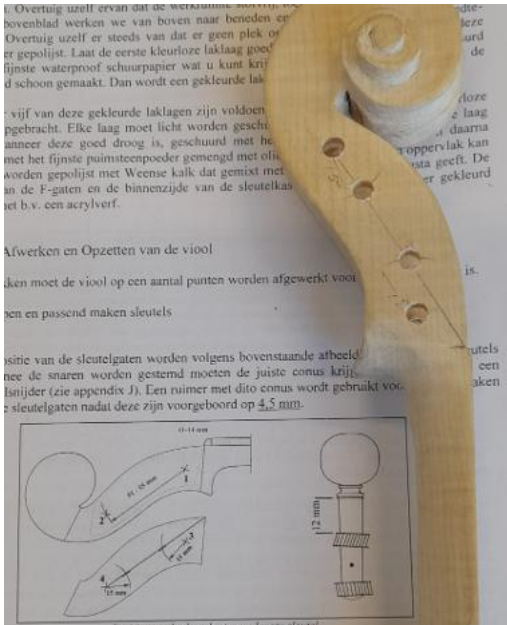
Een deel van de Kraanvogels overwintert hier, de rest zoekt de warmte op. Die toch wat zuidelijker overwinterden, komen in deze tijd weer terug om hun broedplek te verdedigen en starten al met baltsen (paringsdans).

Cursus Vioolbouw

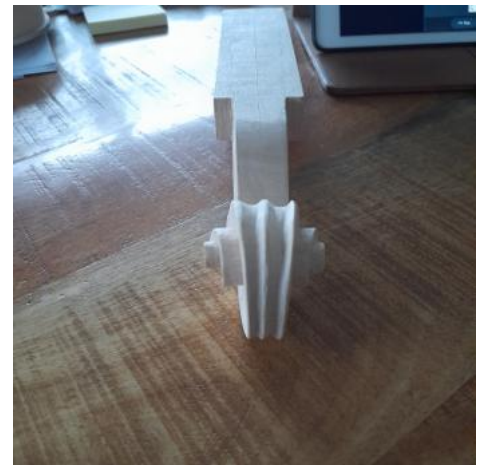
Het is inmiddels al weer maart als deze Fodovoni het licht gaat zien, dus ik hoop jullie even bij te mogen praten over wat-en-hoe mijn vorderingen zijn met de bouw van de viool, mijn Viotti 1709 Stradivarius-copy.

De krul van de viool was een feit, maar daarna moet de snaren-box worden uit-gegutst en de gaten voor de stemming-knoppen worden ingeboord. Ook hier geldt weer dat de plaats van de gaten exact moeten worden bepaald. De 4 snaren mogen elkaar en de stemming-knoppen in de box niet raken. Zouden ze dat wel doen, kunnen ze elkaar 'snijden', met eventueel breuk tot gevolg. Dus ook deze gaten worden volgens vastgelegde waarden bepaald en ingeboord. Dan worden voor gelijke stemming-knoppen met een 'veredelde' puntenslijper, taps op maat geslepen. Daarna worden de gaten, twee links en twee rechts (om-en-om, zodat ze elkaar niet raken), voorzichtig opgeboord met een taps-toelopende slijper. Tijdens dit, relatief simpele proces, wordt regelmatig gepast en gemeten; immers, te strak is niet goed, te ruim is bijna onherstelbaar niet goed.

Gedurende de gehele voorbereiding is de hals nog steeds een recht blok esdoorn-hout van 42 mm breedte, zodat we

deze stevig in een klem kunnen vastzetten om deze bewerking mogelijk te maken. Maar nu zijn we zo ver, dat de hals op breedte moet worden gemaakt. De hals zelf moet schuin op de klankkast worden verlijmd in een hoek van 87 graden. De halsvoet tenslotte moet zo worden verlijmd dat deze 6,5 mm boven de klankkast uitsteekt. Dus: van dun naar dunner, schuin en exact. Als dat allemaal is gebeurd, gemeten en nagemeten, wordt de klankkast ingezaagd.

Zweetpareltjes....als dat niet goed gaat..... met een passer

wordt het precies midden afgetekend en met kleine zaag, mes en beitel wordt de inkeping 'uitgespaard'; als een wig moet de hals aan de klankkast worden ingelijmd, en steeds de middenlijn van de klankkast en de hals in de gaten houden. Tenslotte moet de hals, bijna zuigend precies, passen in deze uitsparing, waarbij steeds gecontroleerd wordt op de hoek van de hals naar de klankkast, het passen in de uitsparing van de klankkast, de extra 'lip' aan het onderblad moet corresponderen met de voet van de hals.

Als alles klopt, mag worden gelijmd, maar nog een keer de hoek controleren, zodat de juiste

stand van de snaren, straks, nu al wordt gegarandeerd...in de klemmen en 4 tot 24 uur drogen. Op dit punt komt de trekkracht van 4 snaren te rusten.....

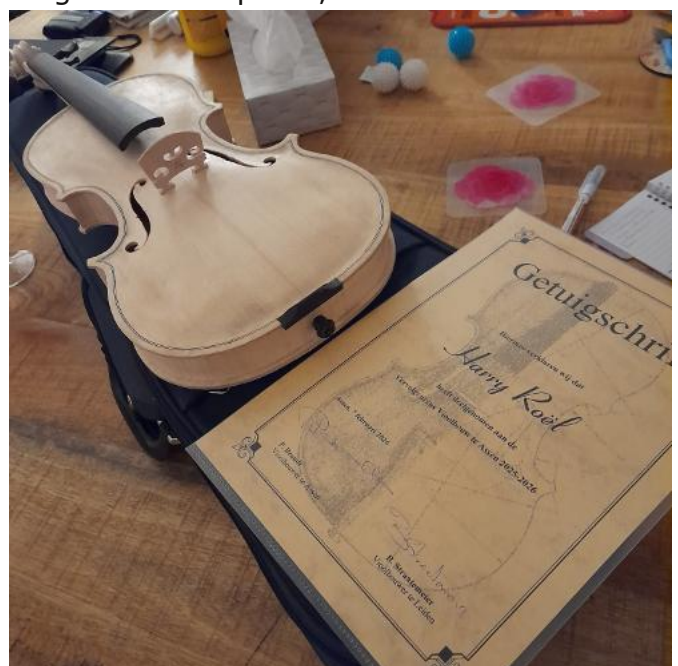
Nu mag de zwarte, ebbenhouten toets op de hals gelijmd worden. De toets moet straks een eenheid vormen met de hals, zodat de violist niet meer de overgang ervaart tussen de verschillende onderdelen. Hier immers wordt tijdens het spelen, continue, de hand gepositioneerd. Dit vraagt dus weer extra aandacht, waarbij de toets, gezien in de lengterichting ongeveer 1 mm hol moet zijn. Datzelfde geldt voor de zijkant van de toets, waar de hand zich straks bevindt. Ook daar gaat een uitholling ontstaan van 1 mm. Klinkt misschien overdreven, maar een geoefend violist voelt dit, ook als het er NIET is.

Resumerend: de snaren-box is uit gegutst, de gaten voor de stemknoppen zijn gedefinieerd en uitgehold, de stemknoppen zijn taps-toe-lopend pas gemaakt. De hals is op breedte en verlijmd, in de juiste hoek, de toets is op dikte en ronding geschaafd en geschraapt. Dan zijn we nu toe aan de brug die de snaren boven de klankkast in positie houdt. Deze wordt op maat gesneden, totdat de voetjes exact op de klankkast passen, om optimaal het trillen van de snaren door te geven. Heel subtiel wordt aan de hand van een sjabloon de afstand van de snaren bepaald, alsook de hoogte van de brug, die hoger is bij de lage G-snaar, vanwege de bredere uitslag van de trillingen bij het aan'strijken'. Wat nog mankeert zijn de kleine eind houtjes aan het begin van de hals en aan het eind van de klankkast, om de snaren stevig te begeleiden en niet in het zachte hout te laten trekken. En niet te vergeten de stapel...een hoofdstukje apart. De stapel die straks, onder de brug, extra steun moet bieden tegen de krachten van de opgespannen snaren. Maar tevens geeft de stapel de tonen door van boven naar onderblad. Staat de stapel niet precies op zijn plaats, kan dat sterke invloed hebben op de klank van de viool, tot snerpend hoog toe. Dus via een F-gat en speciaal gereedschap brengen we een op maat gemaakt stapel in, enkele mm onder de voet van de brug, rekening houdend met de 'schuinite' van de boven en onderplaat. Het is mij nog niet gelukt, maar de aanhouder wint.

Bij de volgende Fodovoni kan ik zeker de overwinning melden. Voorlopig gaan we over twee weken weer verder, met een serie van 10 lessen. Misschien kan ik dan ook melden hoe de diverse grond-en-laklagen zijn aangebracht en wie weet, de snaren op hun plek zitten.....

een muzikale groet en tot een volgende Fodovoni.

BINGO

Zaterdag 18 april 2026

Waar: Dorpshuis 't Legien Fochteloo.
inloop: 19:30 uur.
Start: 20:00 uur.
Kosten: 10,- per boekje (10 rondes).
Opgave: Via whatsapp 06-43007078.

MET DJ FRITS

The poster features a vibrant purple and pink background with glowing light effects. It is decorated with several bingo balls in various colors (green, red, blue, orange) with numbers like 36, 8, 24, 3, 44, 2, 30, 3, and 33. Three bingo cards are shown at the top, labeled 'BINGO'. The text is in a bold, white, sans-serif font.

Winterbuffet – 7 februari

Terwijl het buiten donker en guur is, brandt het licht gezellig in het dorps huis van Fochteloo. Binnen schuiven 25 dorpsgenoten aan voor het jaarlijkse Winterbuffet. De lange tafels staan vol met lekker eten, iedereen heeft iets meegenomen uit eigen keuken. Er wordt gelachen, bij gekletst en volop genoten.

Net voordat het dessert verschijnt, trakteert Nelle Raaphorst ons op een prachtig verhaal dat de avond nog net dat beetje extra warmte geeft.

Het was een heerlijke, sfeervolle avond die smaakt naar meer – ben jij er volgend jaar ook (weer) bij?

Workshop Insectenpotjes Maken 🐞

Op De Kleine Boerderij in Fochteloo organiseren we een gezellige workshop voor kinderen van ongeveer 3 tot 10 jaar (ouder mag natuurlijk ook als je het leuk vindt!).

We maken samen insectenpotjes: kleine huisjes voor lieveheersbeestjes en oorwurmen. Deze diertjes zijn onmisbaar in de tuin, want ze helpen ons door luizen op te eten. Zo zorgen ze op een natuurlijke manier voor gezonde planten.

De kinderen versieren hun potje mooi en nemen het daarna mee naar huis om in de eigen tuin of op het balkon op te hangen. Leuk, leerzaam en goed voor de natuur.

Datum: 4 mei

Tijd: 15.00 uur

Kosten: €2,-

Er kunnen 17 kinderen meedoen en vol=vol. Dus geef je snel op bij

Hanneke: 0627226594

Ik heb de pollepel en maak....

PAGASTE

- 200 g gedroogde pruimen
- 100 g rozijnen
- 250 gram vlug kokende gort *
- 1 rookworst
- 2 eetlepels stroop

De pruimen een nacht weken in 1/2 liter water. De volgende dag het weekwater bij de gort schenken en deze in 25 minuten gaar koken

Na 10 minuten de pruimen, rozijnen en rookworst toevoegen.

Tot slot zo nodig afgieten, de worst uit de pan nemen, de stroop erdoor roeren en de worst in plakjes er bovenop verdelen.

* als je parelgort gebruikt, deze eerst een nacht weken, en die moet circa 45 minuten koken.

Eet smakelijk!!

Sipke en Tineke van Belle geven de pollepel door aan Tamara de Boer

GARAGE SALE

FOCHTELOO

Door het hele dorp!

Zaterdag 9 mei
van 10.00 – 14.00 uur

Woon je buitenaf of elders
en wil je tóch graag meedoen?

Geen probleem!
We creëren ruimte op het

VELDJE
voor 't Stienekamp

Aanmelden via:
 06-29314490
Verdere info volgt later

Kom gezellig snuffelen of doe mee!

Beste Fochtelooërs

Dit seizoen hebben we alleen nog een 7x7 team dat in toernooivorm om de 3 weken wedstrijden speelt op vrijdagavond. Op de overige vrijdagavonden hebben we open trainingen waarbij iedereen die het leuk vindt om zonder verplichtingen te voetballen kan aansluiten. Dit zorgt ervoor dat we vaak met een mooie grote groep kunnen trainen. Ook zijn er al spelers die eerst alleen voor de trainingen kwamen mee geweest voor wedstrijden. Helaas zit het weer na de winterstop nog niet helemaal mee, waardoor we nog maar 1x op het veld hebben kunnen trainen. Wel zijn we een aantal keer de zaal in gegaan wat een leuke afwisseling is. Heb je ook een keer zin om mee te doen, doe even een appje naar 06-86180167

Met alleen een 7x7 team heeft onze club geen toekomst, daarom zijn we druk bezig met het opzetten van een elftal voor komend seizoen. Er zijn al trainers op gesprek geweest en er moeten natuurlijk spelers gevonden worden. Er zijn gesprekken met SVO uit Oosterwolde om een samenwerking aan te gaan. De eerste stap hierin is het beschikbaar stellen van ons veld. SVO heeft een groot tekort aan velden en dat van ons wordt bijna niet gebruikt. Zoals het nu lijkt zullen er door de week een aantal teams bij ons gaan trainen en misschien gaat er ook jeugd wedstrijden bij ons spelen. Als deze Fodovoni uit is, zijn de 1^e trainingen misschien al geweest. Het doel is de samenwerking verder uit te breiden zodat er weer een team in het wit blauw komt te spelen.

Voor in de zomerstop is het idee ontstaan om naast het voetbalveld een beachvolleybalveld aan te leggen. Op zomeravonden kunnen dan kleine toernooitjes georganiseerd worden, tussen teams uit het dorp. Ook zijn we van plan omliggende dorpen te benaderen om een kleine competitie op te starten. Als je dit ziet zitten kan je dus alvast op zoek gaan naar een team. Wedstrijden tussen de buurten in het dorp zouden natuurlijk ook heel leuk zijn.

--- ||| --- ||| --- ||| --- ||| --- ||| --- ||| --- ||| --- ||| --- ||| --- ||| ---

Let op, Let op voorjaars actie van Stichting de Geitenmeijerij

Stichting de Geitenmeijerij heeft op 13 en 14 maart een Voorjaarsactie.

We verkopen dan viooltjes met als spaardoel een Pannakooi voor zorgboerderij de Geitenmeijerij.

In de 1ste week van maart brengen we de bestellijsten rond, deze kunt u inleveren bij de zorg en logeerboerderij de Geitenmeijerij.

Violen per 20 stuks	€ 10,00
Gepot 10 violen in pot	€ 10,00
Potgrond per zak 30 ltr.	€ 4,00
Potgrond per 3 zakken	€ 10,00

2026

KART KAMPIOENSCHAP

FOCHTELOO

ZONDAG 17 MEI'26

OPGAVE: VIA WHATSAPP

0643007078.

NADER INFO VOLGT, GEEF JE

OP TIJD OP IVM RESERVEREN.

OPGAVE VANAF 14 JAAR!

Hallo dorpsgenoten en daarbuiten,

Het is binnenkort weer tijd voor Jeu de Boules, waarvoor we jullie van harte uitnodigen om mee te doen.

De dagen dat we de jeu de boules organiseren zijn:

25 april,
30 mei,
27 juni,
25 juli,
29 augustus,
26 september,
31 oktober

Dit jaar gaan we het klootschieten ook weer oppakken.

De dagen dat we het klootschieten organiseren zijn:

8 mei,
12 juni,
10 juli,
7 augustus,
4 september,
2 oktober

Beide activiteiten zijn of starten vanuit 'Et Legien'

Wij hebben er zin in en hopen jullie daar te ontmoeten.

Willem en Angré
(voor info: 0633560593)

PS We zoeken nog een paar vrijwilligers de de activiteit oppakt wanneer wij er niet zijn.

Koffieochtend.

Iedere derde zaterdag van de maand kan je koffie of thee drinken in het dorpshuis van 10 tot 12 uur. Het is helemaal gratis en iedereen is welkom.

Reserveer in de agenda:

21 maart, 18 april, 16 mei.

In de maanden juni, juli en augustus is er geen koffieochtend.

19 september, 17 oktober, 21 november, 19 december.

Ik zie jullie graag.

Lieve groet,

Roelie van Goor

